

Universiteit
Leiden
The Netherlands

De man van 1848 - Dirk Donker Curtius

Waardt, M.J. van de

Citation

Waardt, M. J. van de. (2019, April 3). *De man van 1848 - Dirk Donker Curtius*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/70880>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/70880>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/70880> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Waardt, M.J. van de

Title: De man van 1848 - Dirk Donker Curtius

Issue Date: 2019-04-03

Stellingen
behorende bij het proefschrift
De man van 1848 – Dirk Donker Curtius

MATHIJS VAN DE WAARDT

1. Thorbecke en de grondwet van 1848 worden te veel vereenzelvigd. De herziening is het werk van velen, maar het is met name aan Donker Curtius te danken dat deze daadwerkelijk is doorgevoerd.
2. Thorbecke was een koekoeksjong dat geen anderen in het liberale nest duldde (Van Sas, *De metamorfose van Nederland*, 490, *Onze Natuurlijkste Bondgenoot*, stelling 7). Door de dominantie van Thorbecke in de periode tussen 1848-1872 wordt te gemakkelijk voorbij gegaan aan het feit dat Thorbeckianisme en liberalisme geen synoniemen waren. Donker Curtius was bij uitstek degene die het pragmatische, niet-Thorbeckiaanse liberalisme vertegenwoordigde.
3. In de literatuur is Donker Curtius vóór 1848 vaak weggezet als radicaal die zich buiten de maatschappij plaatste. Dit klopt niet. Donker Curtius was wel degelijk ingevoerd in de hoogste Haagse kringen en gebruikte zijn contacten in de onderwereld louter instrumenteel.
4. Met het vragen van een programma aan Thorbecke in 1849 was Donker Curtius zijn tijd ver vooruit.
5. Donker Curtius zag haarscherp tot waar de persvrijheid moest gaan: deze hield op waar de rechten van anderen gekrenkt werden. Dit axioma lijkt in het huidige debat over vrijheid van meningsuiting soms ondergesneeuwd te raken.
6. Donker Curtius is de beste Nederlandse representant van het advocatenliberalisme dat in België en Frankrijk veel meer opgang heeft gemaakt.
7. Een discussie voeren over wie de eerste Nederlandse liberaal is, is zinloos. Er zijn in het begin van de negentiende eeuwen meerdere personen als meer of minder liberaal aan te duiden. Een beginpunt is niet te geven.
8. Het jaar 1848 was in Nederland niet de 'lente van de volkeren', maar eerder de lente van de liberale burgerij. Het is voornamelijk daaraan te danken dat de grondwetsherziening beklifde.
9. Het beginsel van volkssoevereiniteit, dat na de Bataafs-Franse tijd in de taboesfeer is beland en daar lang is gebleven, is daar in Nederland, anders dan veel andere Europese landen, nooit echt uitgekomen.
10. Numismatiek dient een prominentere plaats te krijgen in de geschiedkunde. De keuze voor de uitgifte van bepaalde munten en penningen en de gehanteerde thematiek bevatten aanwijzingen over wat in een bepaalde periode belangrijk werd gevonden en hoe dit aan het publiek werd uitgebeeld.
11. Een buitenpromotie voor ambtenaren binnen de Rijksoverheid, ook buiten het beroepsmatige specialisme, moet door de werkgever worden aangemoedigd. Onderzoek stimuleert interesse, vergroot analytische vaardigheden en scherpt de geest; kernkwaliteiten voor de publieke dienst.
12. Verzamelen is niet de kunst van het bezitten, maar van het zoeken.